

◀ DOSSIER

Quan esmentem la importància social de l'ortografia, cal pensar en el seu possible valor simbòlic com a factor d'unitat lingüística. En 1927, Fabra ja remarquè que «*el fet d'haver-hi més d'un sistema ortogràfic porta fatalment com a conseqüència que la gent no en sàpiga cap*», i també foren ben representatives les paraules del lingüista Josep Giner, el qual expressà que «*una llengua sense unitat ortogràfica està en perill de mort*» (*Diario de Valencia*, juliol de 1936).

Al voltant d'aquestes reflexions sobre la necessitat d'una fixació ortogràfica per a la recuperació de la unitat de la nostra llengua, es troba la figura cabdal de Pompeu Fabra, l'objectiu del qual fou arribar a una plena complementarietat entre els parlars de les Balears, de València i de Catalunya.

La relació de Fabra amb el valencià va ser molt notable, ja que tingué en compte l'ús social del valencià i el valorà com a llengua bàsica en la feina, en l'educació, en la família i en el carrer. De manera que podem suposar que allò més important per a Fabra en el seu intent de codificació no fou destacar el fet que el valencià fos un dialecte del català, sinó donar a conèixer la puresa del valencià, i la seva possibilitat de recuperació i expansió com a poble. Així ho demostren les seves pròpies paraules:

«*Nosaltres, catalans, no desitjaríem altra cosa sinó que emprenguèssiu una obra de forta depuració del vostre idioma, encara que no us preocupéssiu gens d'acostar-lo al nostre català; que tractéssiu de descastellanitzar el valencià i de redreçar-lo i d'enriquir-lo procurant acostar-lo al valencià dels vostres grans escriptors medievals [...]; i això faria que, sense sortir-nos els uns i*

Pompeu Fabra al País Valencià

En parlar de Pompeu Fabra no podem deixar de banda dues qüestions bàsiques. En primer lloc, la importància de l'ortografia com a factor de recuperació social d'una llengua i, en segon, la valoració de les Normes Ortogràfiques de Castelló i la seva influència en la societat valenciana.

L'eminent filòleg Manuel Sanchis Guarner s'ha dedicat incansablement a la difusió del fabrisme al País Valencià.

els altres del nostre català, ens trobaríem escrivint modalitats no pas molt diferents d'una sola llengua literària.» (Fabra, 1918.)

Com a fets decisius per a la unificació ortogràfica al País Valencià, cal destacar que al juliol de 1930, la revista *Taula de Lletres Valencianes* va iniciar una campanya que reivindicava aquesta necessitat, la qual fou recolzada per altres revistes com *Acció Valenciana*, *Cultura Valenciana*, *Boletín de la Sociedad Castellonense de Cultura* o editorials tan representatives en aquella època com L'Estel.

La proclamació de la República va afavorir la fixació d'una ortografia. A l'octubre de 1932, Gaetà Huguet i Segarra s'encarregà de proposar a la Societat Castellonense de Cultura l'elaboració d'unes normes ortogràfiques, en la comissió de la qual cal remarcar la col·laboració de Lluís Revest, Salvador Guinot, Carles Salvador o el pare Lluís Fullana. No podem deixar d'esmentar la incansable dedicació de l'eminent filòleg Manuel Sanchis Guarner, pel que fa a la difusió del fabrisme al País Valencià. Aquest lingüista es dedicà activament a adaptar les normes de Fabra a les peculiaritats regionals valencianes, i intentà plasmar aquesta codificació en la seva obra *Gramàtica valenciana* (1950).

El 21 d'octubre de 1932, catorze institucions valencianes i una cinquantena de personalitats firmaven un document conegut amb el nom de Normes Ortogràfiques de Castelló, les quals «... *no solament són immensament importants perquè comportaven el final formal de l'anarquia ortogràfica en què els valencians havíem viscut durant quasi un segle*», sinó que també, a més «*darrere d'aquestes regles ortogràfiques, hi havia una ideologia normativa que no solament s'explicitava per mitjà d'uns bons criteris de selecció, sinó que contenia la propietat*

positiva que hom no havia seguit el camí centralista de les llengües de l'entorn, ja que l'objectiu era intentar coordinar els parlars de les Illes Balears, de València i de Catalunya per mitjà d'una concepció normativa composicional i polimòrfica.» (Saragossà, 1998.)

Així, com ja ha estat assenyalat anteriorment, Fabra donà una certa prioritat a les possibilitats de la llengua medieval, cosa que afavorí els parlars occidentals. Podem concloure, doncs, que gràcies a un cert conservadorisme ortogràfic de Fabra, els valencianistes dels anys trenta acceptaren les normes de l'Institut d'Estudis Catalans, i les feren seves quan firmaren les Normes Ortogràfiques de Castelló.

Actualment, seguint la línia de Fabra, quan parlem de la reivindicació de l'ús social del valencià, la primera tasca que s'hauria de dur a terme és la pròpia conscienciació dels valencians com a poble unit per una sèrie d'interessos comuns: la història valenciana, l'ensenyament, l'economia o els mitjans de comunicació són alguns dels motius pels quals s'ha de continuar lluitant per arribar a una situació en què la societat valenciana pugui conèixer d'una manera civilitzada ■

Roser Paulo i Martín

Bibliografia

- Antoni Ferrando, Nicolàs Miquel. *Panorama d'història de la llengua*. Ed. Tàndem. València, 1993.
- Francesc Ruiz, Rosa Sanz, Jordi Solé i Camardons. *Història social i política de la llengua catalana*. Ed. 3 i 4. València, 1996.
- Abelard Saragossà. *Passat, present i futur de les Normes Ortogràfiques de Castelló (1932)*. Ed. Saó. València, 1998.

**Vivers
Penedès S.L.**
J. Puig Roca
Director - Propietari

PLANTER DE VINYA (PRODUCCIÓ PRÒPIA)
PEUS BORDS PER A VINYA TOTES LES VARIETATS
VARIETATS DE CEPES EMPALTATS DE VINYA EN EXISTÈNCIA

Negre: Cabernet Sauvignon, Merlot, Garnatxa, Syrah
Blanc: Parellada, Xarel·lo, Macabeu

INFORMACIÓ I ENCÀRRECS ALS TELS. 93 891 80 51 - 939 76 32 09 - Fax 93 891 90 63
BARRI CAMP 18 • CASTELLVÍ DE LA MARCA • BARCELONA • ESPANYA